

Gdynia, dnia 17 października 2025r.

Fundacja „To Co Najważniejsze” Gdynia
Al. Zwycięstwa 96/98
81-451 Gdynia

1. Zarząd Energa SA
Al. Grunwaldzka 472
80-309 Gdańsk

2. Zarząd Orlen S.A.
ul. Chemików 7
09 – 411 Płock

I. Działając w imieniu i na rzecz fundacji prawa polskiego pod firmą: „TO CO NAJWAŻNIEJSZE” Fundacja z siedzibą w Gdyni, Al. Zwycięstwa 96/98, 81 – 451 Gdynia, wpisanej do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem: 0000392120, reprezentującej interesy ponad 1000 indywidualnych akcjonariuszy spółki pod firmą: ENERGA S.A. z siedzibą w Gdańsku (dalej jako: „Spółka”),

wyrażam zdecydowane oczekiwanie, aby Energa SA i Grupa Energa przy budowaniu lub dokonywaniu zmian strategii biznesowej oraz w swoich politykach w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej uwzględniła potrzeby i oczekiwania mniejszościowych akcjonariuszy jako interesariuszy Energa SA i Grupy Energa, a nie jedynie potrzeby i oczekiwania większościowego akcjonariusza, jakim jest ORLEN SA i aby znalazło to odzwierciedlenie w sporządzanych przez Spółkę Sprawozdaniach Zrównoważonego Rozwoju Spółki, którego częścią są informacje dotyczące realizacji zasad CSR.

II. W sprawozdaniu Zarządu Energi SA z działalności Grupy Kapitałowej Energa oraz Energi SA w 2024r. w rozdziale 11 (od str. 141) zawierającym Sprawozdanie Zrównoważonego Rozwoju, którego częścią są informacje dotyczące realizacji zasad CSR, sporządzonym zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów rozdziału 6c „sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju” znowelizowanej ustawy z 29 września 1994r. o rachunkowości (będącego implementacją do polskiego porządku prawnego dyrektywy CSRD ws. sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, dokonującej nowelizacji dyrektywy 2013/34/UE) zawarte są następujące informacje, które wskazują, że:

po pierwsze akcjonariusze mniejszościowi Energa SA nie zostali przez Zarząd Energa SA uznani za interesariuszy Spółki,

po drugie zaś, że ich oczekiwania i potrzeby w ogóle nie zostały w żaden sposób wzięte pod uwagę przy budowaniu strategii biznesowej Energa SA i Grupy Energa oraz w politykach w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej przez Energa SA i Grupe Energa.

1. Na str. 149 Sprawozdania wskazano, że w sierpniu 2024r. Grupa Energa przyjęła Strategię Zrównoważonego Rozwoju Grupy Energa na lata 2024-2030, która jest spójna ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Grupy ORLEN 2024-2030. Główne kierunki Strategii obejmują pięć kluczowych filarów: Klimat, Środowisko, Pracownicy, Społeczności, Zarządzanie.

Wskazano tam też, że Staregia „odnosi się do całego łańcucha wartości, do wszystkich interesariuszy Grupy Energa, jej dostawców, pracowników i klientów. Celem podejmowanych inicjatyw jest odpowiedzialne, ale też transparentne zarządzanie, które wykorzystuje potencjał Grupy”.

2. Na str. 151 Sprawozdania przedstawiono „najważniejszych interesariuszy Grupy Energa oraz przykłady tego w jaki sposób Grupa z nimi współpracuje i jaki wpływ ma ta współpraca na działalność Grupy”.

Wśród 13 interesariuszy obok spółek Grupy Energa, pracowników i organizacji związkowych, dostawców i partnerów biznesowych, klientów i odbiorców, organizacji branżowych, społeczności lokalnych, władz samorządowych, administracji publicznej, mediów, banków, jednostek naukowych i badawczych, znaleźli się „Kluczowi akcjonariusze (ORLEN SA)”.

3. Wśród najważniejszych interesariuszy w ogóle nie uwzględniono akcjonariuszy mniejszościowych.

A/ Jest to niezrozumiałe, w szczególności w kontekście informacji zawartej na str. 17 Sprawozdania zarządu Energi SA z działalności Grupy Kapitałowej Energa oraz Energi SA w 2024r., w której wskazano, że w dniu 21 marca 2024r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny wydał wyrok, w którym „w całości oddalił apelację wniesioną przez Spółkę od wyroku sądu I instancji uchylającego uchwałę nr 3 NWZ Spółki z dnia 29 października 2020r. w sprawie wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW w Warszawie SA 269 139 114 akcji spółki zwykłych na okaziciela serii AA oznaczonych w KDPW SA kodem ISIN PLENERG00022. (...) Wyrok jest prawomocny z dniem wydania”.

Istotna jest także dalsza informacja zawarta na str. 17 Sprawozdania: „w dniu 19 czerwca 2025r. spółka wystąpiła do KNF o cofnięcie wniosku o wycofanie akcji z obrotu na GPW oraz umorzenie zainicjowanego tym wnioskiem postępowania administracyjnego w sprawie udzielenia zezwolenia na wycofanie akcji z obrotu na GPW. Zgodnie z wnioskiem spółki postępowanie zostało umorzone w całości na mocy decyzji KNF z dnia 14 sierpnia 2024r. W dniu 27 września 2024r. zarząd spółki podjął decyzję o niewnoszeniu skargi kasacyjnej od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku”.

Jednym słowem, wycofanie przez Zarząd Energa SA wniosku w sprawie udzielenia zezwolenia na wycofanie akcji z obrotu na GPW jako skutek uchylecia zaskarżonej przez mniejszościowych akcjonariuszy uchwały NWZ Spółki z dnia 29 października 2020r. oraz decyzja o niewnoszeniu skargi kasacyjnej powinna oznaczać, że władze Energa SA dostrzegają, że akcjonariusze mniejszościowi jako właściciele akcji nadal pełnią w Spółce taką samą rolę jak akcjonariusz większościowy ORLEN SA (niezależnie od wynikających z KSH uprawnień akcjonariusza większościowego).

Kierując się zatem interesem Spółki oraz treścią uzasadnienia prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku IX Wydział Gospodarczy z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie o sygn. akt IX GC 1164/20, na mocy którego uchylona została nr 3 NWZ Spółki z dnia 29 października 2020r. w sprawie wycofania z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW w Warszawie SA 269 139 114 akcji spółki oraz uzasadnienia - wymienionego w Sprawozdaniu - wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 marca 2024 r., sygn. akt I AGa 52/23, Zarząd Energa SA powinien w ramach CSR prowadzić dialog z akcjonariuszami mniejszościowymi jako wewnętrznymi interesariuszami Spółki.

B/ Dla przypomnienia należy wskazać, że Sąd Okręgowy w Gdańsku IX Wydział Gospodarczy w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie o sygn. akt IX GC 1164/20 stwierdził, że istotne znaczenie dla oceny zgodności podjętej przez Spółkę uchwały z zasadami współżycia społecznego i celu jej podjęcia z pokrzywdzeniem akcjonariuszy mniejszościowych ma okoliczność związana z okazyjnym nabyciem przez PKN ORLEN (spółkę z udziałem Skarbu Państwa posiadającym wówczas decydujący głos) akcji Energi m.in. od Skarbu Państwa w 2020r.

Sąd wskazał w uzasadnieniu, że „mamy do czynienia z sytuacją gdy, jedna Spółka z większościowym udziałem Skarbu Państwa – wielkość akcji przekraczała 50% (ENERGA S.A.) na skutek, podejmowania

nierentownych, wbrew zasadom rachunku ekonomicznego inwestycjom doprowadziła do spadku i utrzymywania się na GPW niskiego kursu akcji począwszy od 2015 roku. (...) Druga Spółka - ORLEN S.A. (w której Skarb Państwa posiada mniejszościowy pakiet akcji, jednakże z głosem decydującym) postanowiła wykorzystując utrzymującą się na giełdzie niską cenę akcji pozwanej ENERGA S.A. nabyć akcje tej spółki, a następnie doprowadzić do jej de-listingu”.

„W oparciu o przedstawione okoliczności Sąd nabrał przekonania, że PKN ORLEN wykorzystując sytuację utrzymującego się zaniżonego kursu akcji ENERGA, za zgodą Skarbu Państwa – Rady Ministrów dokonał wezwań do wykupu akcji celem przejęcia tej spółki a następnie przeprowadzenia de-listingu”.

Sąd podkreślił, że „spółki Skarbu Państwa ale i te, w których Skarb Państwa posiada powyżej 50% akcji bądź głos decydujący (tzw. złota akcja) winny kreować standardy działalności gospodarczej w Rzeczypospolitej oraz stanowić punkt odniesienia jako uczciwego przedsiębiorcy, gracza giełdowego, zwłaszcza w zakresie przejęć spółek publicznych. Zaufanie inwestorów dla spółek z udziałem Skarbu Państwa jest dużo wyższe i uznawane jest przez graczy giełdowych ale i „okazjonalnych” akcjonariuszy jako stabilna, pewna długofalowo inwestycja”.

Pewna część uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku zawiera wprost zarzuty do przedstawicieli Skarbu Państwa we władzach Orlen S.A. i Energa S.A. Stwierdził, że „z uwagi na doniosłość uchwały o delistingu oraz mając na uwadze, jak dalece negatywne są dla akcjonariuszy mniejszościowych skutki zniesienia dematerializacji – Skarb Państwa poprzez swoich reprezentantów (zarząd w PKN ORLEN) powinien kierować się koniecznością niezbędnego zapewnienie odpowiednio wysokiego poziomu ochrony akcjonariuszy mniejszościowych przed wyzyskiem. Obawa zmaterializowania się skutków związanych z dematerializacją akcji powoduje bowiem, że akcjonariusze mniejszościowi w trakcie wezwania poprzedzającego delisting poddani są bardzo silnej presji ekonomicznej by sprzedać swoje akcje a w praktyce często znajdują się w przymusowym położeniu”.

Sąd Okręgowy w Gdańsku wskazał na końcu uzasadnienia wyroku, że „podjęcie uchwały o wycofaniu akcji spółki z obrotu na rynku regulowanym w warunkach ograniczenia prawa akcjonariuszy do udziału w NWZ wskazuje, że w obrocie handlowym podjęta w dniu 29.10.2020r. zaskarżona uchwała w przekonaniu opinii publicznej musi być uznana za nieetyczną. Powyższe skłoniło Sąd do wniosku, iż zaskarżona uchwała jako naruszająca zasadę uczciwości kupieckiej, zasady lojalności, godząc w poczucie przyzwoitości narusza dobre obyczaje i została podjęta w celu pokrzywdzenia akcjonariuszy mniejszościowych i jako taka nie powinna podlegać ochronie”.

Prawomocny wyrok sądu uchylający uchwałę wywołuje skutki prawne w stosunkach między spółką a członkami organów spółki oraz między spółką a wszystkimi akcjonariuszami, a więc w konsekwencji także pomiędzy samymi akcjonariuszami. Wyrok ma więc rozszerzoną prawomocność.

Wyrok uchylający uchwałę walnego zgromadzenia ma charakter prawokształtujący (konstytutywny) na co wskazał Sąd Najwyższy w Uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 września 2013 r. III CZP 13/13 rozstrzygając zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego we wniosku z dnia 7 lutego 2013 r.

Prawomocny wyrok sądu uchylający uchwałę wywołuje skutek *ex tunc*, a więc niweczy skutki uchwały od chwili powzięcia. Jak wskazał Sąd Najwyższy Izba Cywilna w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 listopada 2021 r. II CSKP 94/21 „istota wyroku uchylającego uchwałę wyraża się tym, że eliminuje z obrotu prawnego zaskarżoną uchwałę, co oznacza, że wspólnicy i członkowie organów spółki są związani wyrokiem. Taki wyrok uchylający uchwałę jest wyrokiem konstytutywnym (prawnokształtującym) i odnosi skutek *ex tunc*. Oznacza to, że (istniejąca) uchwała wspólników jest

mocą wyroku sądowego uchylana, a jej uchylenie wywiera skutek wsteczny od chwili powzięcia uchwały”.

Jak wskazuje się w doktrynie „w razie uchylenia uchwały przez sąd spółka powinna podjąć starania o usunięcie skutków uchwały, tak aby przywrócić stan, jaki by istniał, jeśliby walne zgromadzenie nie podjęło zaskarżonej uchwały i nie została ona wykonana (tak S. Sołtysiński - Komentarz do art. 427 KSH w Komentarzu do KSH T. 3 CH BECK 2013).

Akcjonariusze mniejszościowi w swoich pismach kierowanych poprzez Fundację określali swoje potrzeby i oczekiwania wobec Zarządu Energa SA i wobec większościowego akcjonariusza Orlen SA. Pisma te pozostały bez odpowiedniej reakcji.

Energa SA podjęła jedynie jedną decyzję, będącą skutkiem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, tj. w dniu 19 czerwca 2024r., wystąpiła do Komisji Nadzoru Finansowego o cofnięcie wniosku o wycofanie z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych 269.139.114 akcji zwykłych na okaziciela serii AA, oznaczonych w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. kodem ISIN PLENERG00022 i o umorzenie zainicjowanego tym wnioskiem postępowania administracyjnego, o czym poinformowała Fundację pismem z dnia 25 lutego 2025r. (w odpowiedzi na pismo Fundacji z 20 lutego 2025r.) oraz zawarła tę informację w Sprawozdaniu, na co wskazano powyżej.

Niestety Zarząd Energa SA nadal ignoruje potrzeby i oczekiwania mniejszościowych akcjonariuszy, czego potwierdzeniem jest fakt, że nawet nie uznał ich za kluczowych interesariuszy Spółki.

C/ Zarząd Energa SA powinien kierować się przede wszystkim szeroko pojętym interesem Spółki.

Interes spółki jest terminem występującym w Kodeksie Spółek Handlowych. KSH wprowadza tę klauzulę generalną w odniesieniu do spółki akcyjnej w pięciu artykułach, nie zawiera jednak jej definicji. Dlatego trzeba w tym względzie sięgać do poglądów wyrażonych w orzecznictwie sądów powszechnych i Sadu Najwyższego oraz doktryny prawa handlowego.

Sąd Najwyższy uznał, że interes spółki stanowi wypadkową interesów wszystkich grup współników spółki, którzy w sensie gospodarczym są jej „właścicielami”. Pojęcie interesu spółki jest więc pewną ogólną formułą określoną przez ustawę, a wypełnienie jej wymaga uwzględnienia kompromisowo rozumianej wypadkowej (funkcji) przekonań, dążeń i zachowań wszystkich grup współników (wyrok Sądu Najwyższego z 05.11.2009 r. 1 CSK 158/09).

Opierając się na tak sformułowanej definicji, należy stwierdzić, że interesy pozostałych grup podmiotów zaangażowanych w spółkę, a także interes społeczeństwa lub interes publiczny mogą być brane pod uwagę przez funkcjonariuszy spółki tylko w takim stopniu, w jakim nie stoją w sprzeczności z interesem ogółu akcjonariuszy (K. Oplustil, *Instrumenty nadzoru korporacyjnego (Corporate governance) w spółce akcyjnej*, Warszawa 2010, s. 177-178).

Trybunał Konstytucyjny uznał, że chociaż zasada większości (prymat czynnika kapitałowego nad osobowym) jest fundamentalną zasadą nowoczesnego prawa spółek, to musi być ona zawsze związana z regułą równego traktowania współników oraz regułą ochrony uzasadnionych interesów akcjonariuszy mniejszościowych. Zasada większości może być ograniczona przez racjonalny, czyli proporcjonalny mechanizm ochrony mniejszości (punkt 3 1.3 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 21.06.2005 r. (P25/02) OTK – A 2005/6/65).

Sąd Najwyższy wyraził zaś pogląd, że założenie, iż model kształtowania „woli spółki” oparty jest na zasadzie rządów większości, nie oznacza jednocześnie, że interes spółki może być utożsamiany

wyłącznie z interesem wspólnika większościowego. Stanowi on bowiem pewien kompromis pomiędzy często sprzecznymi za sobą interesami wspólników większościowych i mniejszościowych oraz powinien uwzględniać słuszne interesy obu tych grup (wyrok Sądu Najwyższego z 05.11.2009 r. 1 CSK 158/09).

Sąd Najwyższy podkreślił także konieczność współdziałania korporacyjnego akcjonariuszy spółki handlowej, a uchwały walnego zgromadzenia, które prowadzą do zdominowania spółki przez określoną grupę akcjonariuszy kosztem pozostałych, uznać za godzące w interes spółki (wyrok SN z 16.10.2008 r. 3 CSK 100/08).

Obowiązek ochrony interesów akcjonariuszy mniejszościowych wprowadza też zasada 3 ogólna „Zasada nadzoru korporacyjnego OECD 2004”, która brzmi: „ramy nadzoru korporacyjnego powinny zapewniać równoprawne traktowanie wszystkich wspólników/akcjonariuszy, włącznie ze wspólnikami/akcjonariuszami mniejszościowymi i zagranicznymi. Wszyscy wspólnicy/akcjonariusze powinni mieć możliwość uzyskania rzeczywistej rekompensaty w przypadku naruszenia ich praw”.

Organy mają obowiązek uwzględnienia interesu akcjonariuszy mniejszościowych w granicach wyznaczonych zasadą równego traktowania akcjonariuszy (artykuł 20 KSH) oraz zakazem działań skutkujących ich pokrzywdzeniem. Jeżeli działania szkodzące mniejszości nie będą wprost sprzeczne z przepisami Kodeksu spółek handlowych, możliwe jest odwołanie się do instytucji nadużycia prawa (artykuł 5 kodeksu cywilnego) lub do zasad współżycia społecznego lub dobrych obyczajów (artykuł 354 paragraf 1 kodeksu cywilnego) (A. Opalski, O pojęciu interesu spółki handlowej, PPH 11/2008, s. 18.).

Przy zarządzaniu spółką należy kierować się interesem akcjonariuszy, ale przy uwzględnieniu słusznych interesów innych grup z otoczenia spółki. Pod pojęciem społecznej odpowiedzialności biznesu kryje się natomiast potrzeba postrzegania interesu otoczenia spółki jako nieodłącznej części interesu samej spółki. Uznawanie dobra interesariuszy służy zatem interesom samego przedsiębiorstwa, a ich wkład w jego długofalowe powodzenie powinien zostać uwzględniony przez osoby nią zarządzające (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Zasady nadzoru korporacyjnego OECD, Paryż 2004, s. 50.).

Obowiązek działania organów w interesie spółki, postrzeganego przez pryzmat interesu ogółu wspólników, przy uwzględnieniu słusznych interesów otoczenia spółki stanowi warunek konieczny prawidłowego funkcjonowania spółki. Tylko bowiem w taki sposób można uniknąć nadużyć, przez które spółka z narzędzia służącego realizacji wspólnego celu staje się polem dla realizacji partykularnych interesów, przy wykorzystywaniu pozycji słabszych podmiotów. Organizacja Współpracy i Rozwoju w Europie stoi na stanowisku, że jasno zdefiniowany obowiązek lojalności członków rady nadzorczej wobec spółki i wszystkich jej akcjonariuszy jest, obok obowiązku jawności, podstawowym sposobem ochrony akcjonariuszy mniejszościowych (Zasady nadzoru korporacyjnego OECD 2004, Paryż 2004, s. 41.).

Zatem także z tego względu oczekiwania i potrzeby akcjonariuszy mniejszościowych powinny być brane pod uwagę przez Zarząd Spółki i powinni oni być zaliczeni obok ORLEN SA do najważniejszych interesariuszy Spółki Energa SA i Grupy Energa.

4. Niestety, co znajduje potwierdzenie w treści Sprawozdania Zarządu Energa SA, zarząd współpracuje jedynie z Orlenem jako kluczowym akcjonariuszem, który jednocześnie – jako jedyny akcjonariusz znajduje się w grupie najważniejszych interesariuszy .

A/ Na str. 151 Sprawozdania zrównoważonego rozwoju, będącego częścią Sprawozdania Zarządu Energi SA z działalności Grupy Kapitałowej Energa oraz Energi SA w 2024r., jak wskazano powyżej,

przedstawiono najważniejszych interesariuszy Grupy Energa oraz przykłady tego w jaki sposób Grupa z nimi współpracuje i jaki wpływ ma ta współpraca na działalność Grupy. Odnośnie do kluczowego akcjonariusza ORLEN SA wskazano, że Grupa Energa współpracuje z Orlenem poprzez takie formy, jak „raporty, sprawozdania, korespondencję, komunikację bezpośrednią, komunikację elektroniczną, spotkania, warsztaty i szkolenia”.

B/ „Interes i cel” tego interesariusza został określony jako „zapewnienie zgodności działań spółki z oczekiwaniami właściciela i strategią biznesową”. „Rezultaty zaangażowania” określono jako „decyzje zarządcze zgodne z interesami właściciela”.

Z powyższego wynika, że Orlen jako większościowy akcjonariusz Energa SA (udział 90,92% kapitału zakładowego i 93,28% ogólnej liczby głosów) został uznany przez Zarząd Energa SA w sprawozdaniu Zrównoważonego Rozwoju Grupy Energa za 2024 rok jak wyłączny (100%) właściciel akcji. Oczekiwania i strategia biznesowa Orlenu jest w całości realizowana przez władze Energa SA. Decyzje zarządcze podejmowane w Energa SA są zgodne z interesami Orlenu.

C/ Potwierdzeniem tej praktyki zarządczej jest informacja zawarta na str. 154 Sprawozdania, że „kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem, w tym związane z klimatem są uwzględnione w wynagrodzeniu członków zarządu Energi SA oraz na poziomie dyrektorskim i kierowniczym poprzez realizację celów premiowych”. „Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem i klimatem ujęte w celach premiowych Zarządu Energa SA to: „realizacja strategii GK Orlen”.

Takie podejście do zarządzania spółką Energa SA i Grupą Energa jest niezgodne z przywołanymi powyżej poglądami Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego oraz przedstawicieli nauki dotyczącymi właściwego rozumienia interesu spółki, w tym z interesu uwzględniającego zasady CSR.

D/ Powyższego podejścia do rozumienia interesu spółki Energa SA nie zmienia jej usytuowanie w Grupie Kapitałowej ORLEN.

Definicja interesu spółki, jak wskazano powyżej, powinna zakładać, że interes spółki akcyjnej to w pierwszej kolejności interes ogółu akcjonariuszy, uzupełniony o interesy osób z otoczenia spółki, co służyć ma budowaniu długofalowej pomyślności jej przedsiębiorstwa. Definicja taka, na co wskazuje się w literaturze, odpowiada przyjętemu w Wielkiej Brytanii podejściu *enlightened shareholder value*.

Członkowie organów spółki niezależnie od tego z czyjej nominacji pochodzą, powinni przy wykonywaniu swoich obowiązków kierować się interesem spółki, wyłącznie spółce bowiem winni są swoją lojalność. W grupie spółek powinny natomiast równoważyć się interesy spółek w nich uczestniczących, w szczególności interes spółki zależnej nie powinien być podporządkowany interesowi grupy.

W grupie spółek, jak wskazuje się w doktrynie, powinno mieć miejsce równoważenie interesu całej grupy z interesem jej uczestników, a więc zarówno z interesem spółki zależnej, jak i dominującej (A. Szumański, *Spór wokół roli interesu grupy spółek i jego relacji w szczególności do interesu własnego spółki uczestniczącej w grupie*, PPH 5/2010, s. 9 i następn.).

Realizacja celu w ramach grupy kapitałowej możliwa jest tylko wtedy, gdy relacja między spółkami oparta będzie na lojalności. Członkowie organów spółki dominującej powinni więc kierować się poza interesem spółki dominującej także interesem całego zgrupowania, którego spółka dominująca nie determinuje, a jedynie współtworzy (D. Wajda, *Obowiązek lojalności w spółkach handlowych*, Warszawa 2009, s. 379.).

Generalną zasadę, że stosunek dominacji i zależności nie może być wykorzystywany na szkodę podmiotów zależnych, wyprowadza się przede wszystkim z koncepcji stosunku podporządkowania jako stosunku szczególnego zaufania, która przez orzecznictwo niemieckie wyprowadzana jest z ogólnego obowiązku wzajemnej lojalności wspólników (*Treuepflicht*), a we Francji z teorii „nadużycia siły większości” (*abus de majorité*). Powiązane z tą koncepcją są: zasada racjonalnego wpływania podmiotu dominującego na podmiot zależny, obowiązek uwzględniania przez podmiot dominujący interesu podmiotu zależnego obok interesu całego holdingu oraz udzielanie wskazówek, rad, a także pomocy gospodarczej podmiotowi zależnemu, gdy zajdzie taka potrzeba (S. Włodyka, *Prawo koncernowe*, Kraków 2003, s. 66-67).

5. Zgodnie z obowiązującymi zasadami jednym z elementów Sprawozdania Zrównoważonego Rozwoju powinny być informacje dotyczące obowiązującego w spółce ładu korporacyjnego. Sprawozdanie Zarządu Energa SA i Grupy Eenerga za 2024 rok w rozdziale 11 Sprawozdanie Zrównoważonego Rozwoju zawiera w pkt.11.4 „Informacje związane z ładem korporacyjnym” (G1 Postępowanie w biznesie) (od str. 303).

A/ Na str. 306 Sprawozdania wskazano, że „standardy postępowania w relacjach między pracownikami i interesariuszami, promując zasady uczciwości, szacunku i odpowiedzialności wyznacza Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej ORLEN”.

„Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej ORLEN reguluje kwestie etyczne związane z funkcjonowaniem GK, a co za tym idzie – reguluje zasady postępowania zarówno w relacjach z otoczeniem zewnętrznym, jak i wewnątrz Grupy”. „Działania etyczne rozumiemy jako przestrzeganie wytycznych Kodeksu Etyki GK ORLEN, obowiązujących w Grupie Energa. W Praktyce oznacza to szacunek do innych pracowników i interesariuszy, współpracę w duchu otwartego dialogu, zrozumienia, tolerancji i wsparcia, a także tworzenie dobrej, przyjaznej atmosfery w środowisku pracy (str. 304 Sprawozdania).

Ponieważ „Kodeks etyki obejmuje zarówno pracowników jak i interesariuszy i otoczenie GK ORLEN, w tym Grupy Energa” to „każdy, kto uważa, że spółka Grupy nie przestrzega zasad określonych w Kodeksie może zgłosić naruszenie/skargę do rzecznika ds. etyki”. ORLEN SA „poprzez Rzecznika ds. Etyki monitoruje, czy skargi jakie wniesiono zostały poprawnie i terminowo rozpatrzone” (str. 306 Sprawozdania).

B/ Na pierwszej stronie Kodeksu opublikowanego na stronach ORLEN można przeczytać, że „Kodeks Etyki Grupy ORLEN stanowi zestaw aktualnych, czytelnych i praktycznych zasad postępowania, które wyznaczają standardy etyczne, obowiązujące wszystkich pracowników Grupy ORLEN, w oparciu o znowelizowane podejście do rozumienia wartości ORLEN: Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność, a także aktualną skalę i strategię działania, zakres wymagań otoczenia Koncernu oraz najlepszych praktyk z zakresu etyki biznesowej”.

Pod wartością Kodeksu pt. „Odpowiedzialność” kryją się pojęcia: biznes, społeczeństwo środowisko. W części Biznes wskazuje się: „Czujemy odpowiedzialność za przyszłe pokolenia, dbamy o spójność naszych biznesowych i społecznych celów. Na własnym przykładzie pokazujemy, jakie znaczenie ma odpowiedzialny rozwój i etyczne przywództwo. Jesteśmy liderem branży, a nasz sukces i codzienna praca są oparte na etycznych i odpowiedzialnych postawach wobec interesariuszy, w tym: pracowników, konsumentów, partnerów biznesowych oraz lokalnych społeczności. Przywiązujemy wagę do budowania trwałych relacji. Kształtujemy biznesowe postawy i przewodzimy zmianom. Wyznaczamy standardy branżowe i przyczyniamy się do gospodarczego rozwoju kraju. Rozwijamy biznes w sposób zrównoważony i odporny na to, co może zdarzyć się w przyszłości”.

Jedyną przewidzianą w Kodeksie Etyki Grupy ORLEN procedurą skargową jest wymieniona powyżej możliwość zgłoszenia naruszenia/skargi do rzecznika ds. etyki. Nie jest to zatem procedura zapewniająca w odpowiedni sposób ochronę praw akcjonariuszy mniejszościowych.

III. Ponieważ w Sprawozdaniu Zrównoważonego Rozwoju zawartym w Sprawozdania Zarządu Energi SA z działalności Grupy Kapitałowej Energa oraz Energi SA w 2024r. wśród najważniejszych interesariuszy nie ma akcjonariuszy mniejszościowych, wyraźnie wskazuje się zaś na kierowanie się jedynie interesem większościowego akcjonariusza jakim jest ORLEN SA, to należy uznać, że w modelu biznesowym i strategii biznesowej” Energa SA oraz grupy kapitałowej Energa uwzględniono jedynie potrzeby i oczekiwania ORLEN SA nie uwzględniono zaś potrzeb i oczekiwań akcjonariuszy mniejszościowych Energa SA.

Z tego względu wskazany na początku pisma postulat akcjonariuszy mniejszościowych jest uzasadniony.

Jan Trzciński – Prezes Zarządu